

Priekšvārds

Rīga, 2019

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Eiropas Savienības fondu darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.3.5. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot pieeju karjeras atbalstam izglītojamajiem vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs" projekts Nr.8.3.5.0/16/I/001 "Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs"

Priekšvārds

Atbilstoši 21. gadsimta strauji mainīgajai situācijai darba tirgus tendencēs un sabiedrības dzīves procesos Latvijas skolās jau vairākus gadus aktuāla nepieciešamība ir tāds metodiskais nodrošinājums, lai pedagogi karjeras konsultanti, skolotāji un klašu audzinātāji varētu sniegt skolēniem pilnvērtīgu karjeras attīstības atbalstu un nodrošinātu darba tirgū cilvēkus, kuri savu potenciālu realizē sev piemērotā profesijā vai uzņēmējdarbībā, tādejādi veicinot visas valsts labklājības un cilvēku dzīves apmierinātības līmeņa paaugstināšanos.

Projekta "Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs" Nr.8.3.5.0/16/I/001 (turpmāk - projekts) ietvaros ir izstrādāts metodisko materiālu komplekts (turpmāk - Materiāli) projekta sadarbības partneru - pašvaldību, pašvaldību apvienību un Profesionālās izglītības kompetenču centru (turpmāk- PIKC)- pedagogu karjeras konsultantu un karjeras atbalstā iesaistīto speciālistu metodiskajam atbalstam. Metodisko materiālu komplektā ietilpst:

1. 3 karjeras attīstības atbalsta pasākumu plāna paraugi (turpmāk - Plānu paraugi) darbam ar izglītojamajiem vispārējās vidējās, profesionālās un speciālās izglītības programmās;

2. 100 metodiku rokasgrāmata (turpmāk - Metodikas) - karjeras attīstības atbalsta pasākumu plāna īstenošanai;

3. Rokasgrāmata pedagogiem karjeras konsultantiem individuālo karjeras konsultāciju īstenošanai vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs (turpmāk - Rokasgrāmata).

Materiālu kvalitātes nodrošināšanai tika veikta karjeras atbalsta jomas profesionāļu piesaiste un to izstrādes vajadzībām izveidota ekspertu grupa.

Izstrādātie Plānu paraugi tika nodoti sadarbības partneriem (pašvaldībām, pašvaldību apvienībām un PIKC) un to pedagogiem karjeras konsultantiem (turpmāk - PKK) aprobācijai. Metodikas praksē pārbaudīja, analizēja un novērtēja 348 PKK. Rokasgrāmatu darbā ar skolēniem izmēģināja un sniedza ieteikumus 86 PKK, kuriem ir atbilstoša izglītība un tiesības sniegt individuālas karjeras konsultācijas.

Tika organizēta PKK un karjeras atbalstā iesaistīto speciālistu papildizglītība, lai skaidrotu, kā izmantot projektā izstrādātos Plānu paraugus, Metodikas un Rokasgrāmatu darbam ar izglītojamajiem vispārējā izglītībā, darbam profesionālajā izglītībā un darbam speciālās izglītības programmās.

Materiāli veidoti, ņemot vērā izglītības standartos ietvertu filozofiju, ka plānotie izglītojamā sasniedzamie rezultāti ir kompleksi, tie atklāj gala rezultātu darbībā. Materiāli ir izmantojami, īstenojot pilnveidoto mācību saturu.

Katrs karjeras attīstības atbalsta pasākumu plāns iepazīstina ar karjeras attīstības atbalsta mērķiem un uzdevumiem, karjeras izglītības integrēšanu mācību priekšmetu programmās, karjeras attīstības atbalsta uzraudzības instrumentiem, karjeras attīstības atbalsta sniegšanā iesaistītā pedagoģiskā personāla kompetencēm un sadarbības veidiem **atbilstoši plāna realizēšanas mērķim**- darbam ar izglītojamajiem vispārējās, profesionālās vai speciālās izglītības programmās. Katra plāna parauga **pielikumā** pievienots **karjeras izglītības programmas paraugs**, kas veidots kā atbalsta materiāls karjeras izglītības satura realizēšanai klases un mācību priekšmetu stundās, ārpusstundu pasākumos, interešu izglītības nodarbībās un darbā ar vecākiem.

Karjeras izglītības (KI) programmas satura paraugā:

- kā secīgi plānot karjeras izglītības tēmas atbilstoši vecuma posmiem (pa klašu grupām vai kursiem) izglītības iestādē;
- KI tēmā un karjeras vadības prasmēs sasniedzamie rezultāti;
- KI tēmas īstenošanas veidi (metodikas, pasākumi);
- sasniegto rezultātu izvērtēšanas veidi.

KI programmas saturu iespējams izmantot variatīvi, izvēloties karjeras izglītībā apgūstamās tēmas, pasākumus, izmantojamās metodikas un mērķauditoriju atbilstoši konkrētās izglītības iestādes specifikai, vietējiem apstākļiem un skolēnu vajadzībām.

100 metodikas karjeras attīstības atbalstam papildina PKK metodisko resursu klāstu un izmantojamas darbā ar norādīto mērķauditoriju (vispārējās izglītības iestādēs dažādās klašu grupās, gan darbam ar skolēniem speciālās izglītības programmās, gan darbam profesionālās izglītības iestādēs), tomēr daļu no metodikām pēc esošā parauga un ieteikumiem radošā procesā iespējams pielāgot arī darbā ar citām izglītojamo grupām.

Metodiskais materiāls noderīgs skolotājiem un karjeras atbalstā iesaistītiem speciālistiem, kuri palīdz skolēniem saskatīt savas karjeras perspektīvas un izvēlēties turpmākās izglītības un profesionālās darbības virzienu.

Rokasgrāmata paredzēta pedagogiem karjeras konsultantiem, kuri ieguvuši atbilstošu izglītību ar tiesībām sniegt individuālās karjeras konsultācijas un vēlas uzsākt individuālo karjeras konsultāciju īstenošanu vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs. Tajā koncentrēti apkopota nepieciešamā teorētiskā un praktiskā informācija individuālo karjeras konsultāciju nodrošināšanai izglītības iestādē. **Teorētiskais materiāls** īsi atspoguļo individuālās konsultēšanas būtību, ietverot lietojamos pamatjēdzienus, pedagoga karjeras konsultanta ētikas pamatprincipus, praksē pārbaudītus resursus veiksmīga konsultēšanas procesa vadībai. Materiālā integrētas iepriekš izstrādātas teorijas, modeļi un/vai tulkoti un adaptēti resursi (atbilstoši mūsdienu situācijai Latvijā). **Praktiskais materiāls** ietver 4 individuālās konsultēšanas interviju plānu paraugus ar ieteikumiem par plāna lietošanu un rezultātu interpretāciju darbam ar šādām mērķgrupām: izglītojamiem vispārējās pamatizglītības (7.-9. klase), vispārējās vidējās izglītības (10.-12. klase), speciālās izglītības un profesionālās izglītības programmās; kā arī 4 izglītojamā individuālo karjeras plānu paraugus atbilstoši minētajām mērķgrupām.

Visi metodiskie materiāli ir saskaņoti Izglītības un zinātnes ministrijā.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Eiropas Savienības fondu darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.3.5. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot pieeju karjeras atbalstam izglītojamajiem vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs" projekts Nr.8.3.5.0/16/I/001 "Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs"